gemeente Winterswijk

B&W-nota

programma	:	4. Bestuurlijk Winterswijk
beleidsveld	:	4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening
onderwerp	:	Begroting 2026

advies :

Aan de raad voor te stellen:

1. De programmabegroting 2026-2029 vast te stellen en daarmee:
   a. De baten, de lasten, toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voor 2026 per programma te autoriseren;
   b. De investeringskredieten voor 2026, zoals opgenomen in Bijlage 4 Investeringen, beschikbaar te stellen;
   c. Een bedrag van € 1.345.000 te onttrekken aan de algemene reserve vanuit het surplus om te komen tot een sluitende begroting.
2. De bestemmingsreserve IHP Onderwijs te vormen en daaraan € 18.332.302 toe te voegen vanuit de Algemene reserve.
3. De lijst met grote projecten vast te stellen.

besluit : - zie pagina 3.

behandeld door: M. Blikman **team:** Control **collegiaal overleg gepleegd met:** Directieteam, controllers en diverse (beleids)medewerkers **van team:** diverse teams **teammanager:** **manager:** B. Freriks-ten Hagen	**openbaarheid:** ☐ niet openbaar ☐ openbaar (met uitgestelde publicatie) X openbaar (directe publicatie) **kritische termijn voor besluitvorming:** ☐ nee X ja, vanwege: voorwaarde Gemeentewet aanlevering goedgekeurde begroting voor 15 november 2025 aan Gedeputeerde Staten Provincie Gelderland.
financiële consequenties: ☐ Nee X Ja, gedekt in de begroting ☐ Ja, niet gedekt in de begroting, dekking via: ☐ Ja, anders: ___	**portefeuillehouder:** S. Metaal-ten Dolle
is / wordt opgenomen op de termijnagenda? X Nee ☐ Ja, jaar: ___ kwartaal: ___ ☐ Ja, kwartaal nog niet bepaald	**naar gemeenteraad:** ☐ nee ☐ ja, ter informatie X ja, ter besluitvorming (niet via raadscommissie)
aanvrager is op grond van artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht geïnformeerd over het (gedeeltelijk) negatieve advies: n.v.t.	**communicatie via:** X persbericht en toelichting aan pers op 30 september 2025 ☐ anders, nl. ___ ☐ n.v.t.
de geadresseerde en evt. andere belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben tegen het advies zijn op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht gehoord: n.v.t.	

bijlagen:

1. Programmabegroting 2026-2029
2. Lijst grote projecten
3. Begroting in beeld 2026
4. Concept persbericht
5. Raadsvoorstel
6. Concept raadsbesluit

gemeente Winterswijk

besluit

---

onderwerp: Begroting 2026

---

behandeld door: M. Blikman

---

datum besluit door college B&W: 30 september 2025

---

besluit:
Aan de raad voorgesteld:

1. De Programmabegroting 2026-2029 vast te stellen en daarmee:
    a. De baten, de lasten, toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voor 2026 per programma te autoriseren;
    b. De investeringskredieten voor 2026, zoals opgenomen in Bijlage 4 Investeringen, beschikbaar te stellen;
    c. Een bedrag van € 1.345.000 te onttrekken aan de algemene reserve vanuit het surplus om te komen tot een sluitende begroting.
2. De bestemmingsreserve IHP Onderwijs te vormen en daaraan € 18.332.302 toe te voegen vanuit de Algemene reserve.
3. De lijst met grote projecten vast te stellen.

---

overwegingen college indien besluit afwijkend is van het ambtelijk advies:

---

paraaf secretaris:	

B&W-nota

Inleiding:
De begroting 2026 is de laatste van deze bestuursperiode. Met de gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht staat dit jaar in het teken van afronden én doorpakken. Lopende projecten worden voltooid en plannen die samen met de raad en de samenleving zijn ontwikkeld, krijgen uitvoering. De begroting bevat stevige investeringen in de openbare ruimte en maatschappelijke voorzieningen. Zo maakt de gemeente in het jaar 2026 een inhaalslag in het onderhoud van wegen en wordt gestart met de vernieuwing van basisschool Woold. Ook wordt de vergroening van de Markt voortgezet. In Winterswijk komt bovendien een parkeerverwijssysteem, waardoor het zoekverkeer in het centrum verminderd moet worden. Verder is er aandacht voor groot onderhoud aan de riolering en de openbare verlichting. De bouw van de nieuwe supermarkt aan de Kloetenseweg, met daarbij 28 huurappartementen krijgt in 2026 vorm. Daarnaast start naar verwachting in 2026 de bouw van woningen in De Rikker, op de locatie van de voormalige Middelbare Agrarische School (MAS) en De Harmonie.

Naast investeringen in het fysieke domein wordt in 2026 ook voor het sociale domein en de publieke dienstverlening werk gemaakt van de uitvoering van diverse beleidsprogramma's die in deze raadsperiode zijn vastgesteld. Het gaat onder meer om het uitvoeringsprogramma sociaal domein, het beleidsplan Armoedevrij, en het project Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS). Daarnaast hebben we middelen geraamd voor het opstellen omgevingsplan, 100% Winterswijk en bijdragen aan evenementen. Om beter in contact te blijven met inwoners en belangenorganisaties in het buitengebied wordt een vast aanspreekpunt voor het buitengebied aangesteld. We hebben vertrouwen dat we met de juiste focus en door er samen de schouders onder te zetten, de uitdagingen van vandaag en morgen aan kunnen.

In het afgelopen jaar hebben we voorstellen gedaan om onze organisatie op sterkte te brengen, de continuïteit van onze dienstverlening te versterken en de kwetsbaarheden in de bedrijfsvoering en ambtelijke organisatie te reduceren. Concreet werken we aan het verbeteren van onze digitale toegankelijkheid, het standaardiseren van processen en het uniformeren van geautomatiseerde systemen. Hiervoor zijn in deze begroting middelen gereserveerd. De regionale samenwerking krijgt verder vorm. In 2026 organiseert gemeente Winterswijk samen met de gemeente Oost-Gelre het landelijk VNG-Congres. Ook hebben we de moties die door de raad zijn ingediend bij de behandeling van de Kaderbrief 2026 kunnen verwerken. Tot slot is het relevant te melden dat we de ontwikkeling van de lokale lasten beperken tot een trendmatige stijging. Door de toevoeging van middelen aan de egalisatievoorziening Riolering in 2025 is een verhoging van de rioolheffing niet nodig.

Onze financiële positie blijft solide. Dankzij ruime reserves en de toevoeging aan de egalisatievoorziening Riolering in 2025, hoeven we de rioolheffing in 2026 niet te verhogen. De ontwikkeling van de lokale lasten blijft beperkt tot een trendmatige stijging. We presenteren voor 2026 een sluitende begroting, conform de adviezen van de VNG en de kaders van de provincie Gelderland. Daarbij maken we gebruik van de mogelijkheid om een deel van het surplus aan te wenden als structureel dekkingsmiddel.

De gemeente Winterswijk beschikt over een ruime financiële reservepositie. De beschikbare middelen zijn vorig jaar aanzienlijk verruimd doordat de algemene uitkering van het gemeentefonds ten opzichte van de raming van mei 2024 met ca. € 9,5 miljoen is gestegen. Daarnaast hebben we, mede naar aanleiding van de gedachtewisseling met de raad bij de behandeling van de jaarstukken 2024, verder invulling gegeven aan het realistisch ramen. Naast deze comfortabele uitgangspositie is de financiële toekomst op een aantal aspecten nog onzeker. De landelijke inflatie wordt in de bijstelling voor lonen en prijzen nog niet volledig door het Rijk gecompenseerd. De herijking van het gemeentefonds heeft consequenties voor de algemene uitkering van de gemeente Winterswijk voor de jaren 2027 tot en met 2030. De uitkering zal op basis van de huidige inzichten van ca. € 0,45 miljoen in 2027, oplopend tot ca. € 1,8 miljoen in 2030 gaan toenemen. Deze ontwikkeling is op aangeven van de provinciale toezichthouder nog niet in de meerjarenramingen verwerkt. Er wordt met de toezichthouder overlegd over het moment en de wijze waarop deze ontwikkeling in de meerjarenramingen kan worden opgenomen.

Begrotingsvoorstel
In het hoofdstuk 'De financiële positie van de gemeente Winterswijk in meerjarenperspectief' in de concept programmabegroting 2026-2029 is te lezen op welke wijze de begroting vorm krijgt. De begroting 2026 sluit op 0 door het inzetten van een deel van het surplus van de algemene reserve, maar de meerjarenbegroting laat nog steeds aanzienlijke tekorten zien. Dit is in lijn met het VNG-advies en de kaders van de Provincie

Gelderland om de jaarschijf 2026 met een sluitend saldo te presenteren. Ook zijn de autonome ontwikkelingen, de ontwikkelingen voortvloeiend uit bestaand beleid en de nieuwe beleidsontwikkelingen te lezen in dit financiële hoofdstuk.

---

advies:
Aan de raad voor te stellen:

1. De programmabegroting 2026-2029 vast te stellen en daarmee:
    a. De baten, de lasten, toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voor 2026 per programma te autoriseren;
    b. De investeringskredieten voor 2026, zoals opgenomen in Bijlage 4 Investeringen, beschikbaar te stellen;
    c. Een bedrag van € 1.345.000 te onttrekken aan de algemene reserve vanuit het surplus om te komen tot een sluitende begroting.
2. De bestemmingsreserve IHP Onderwijs te vormen en daaraan € 18.332.302 toe te voegen vanuit de Algemene reserve.
3. De lijst met grote projecten vast te stellen.

---

argumenten/onderbouwing:
Ad 1.a De raad autoriseert de baten en lasten per programma
In de financiële verordening heeft de raad bepaald dat de baten en lasten op programmaniveau worden geautoriseerd. Ook de mutaties van reserves ligt bij de raad. Bij ieder programma treft u een overzicht aan met de baten en lasten en de mutaties op het programma. Dit overzicht betreft zowel de realisatie in het voorgaande jaar, de ontwikkeling in het lopende begrotingsjaar als de meerjarenbegroting. Per programma wordt een toelichting gegeven op de wijzigingen in de begroting 2026 ten opzichte van die van vorig jaar.

Moties raad
Bij de behandeling van de Kaderbrief 2026 zijn er door de raad vier moties aangenomen. Navolgend is opgenomen op welke wijze wordt omgegaan met deze moties.

M1 Aanspreekpunt buitengebied Winterswijk
In deze motie is het college verzocht de mogelijkheden te onderzoeken om vanaf de programmabegroting 2026 structurele middelen op te nemen voor een aanspreekpunt vooral voor de inwoners en belangenorganisaties van het buitengebied van Winterswijk. In de begroting is een formatie-uitbreiding opgenomen voor een aanspreekpunt buitengebied in het fysieke domein.

M2 Impuls wegenonderhoud buitengebied
In deze motie is het college verzocht aanvullend budget op te nemen in de begroting 2026-2029 voor de jaren 2026 en 2027, om een inhaalslag te maken voor wat betreft de uitvoering van kleine reparaties en preventief onderhoud aan wegen in het buitengebied. Daarnaast is verzocht uiterlijk in 2026 een nieuw beheerplan op te stellen en de werkzaamheden te prioriteren op basis van schadebeelden en te onderzoeken welke mogelijk er zijn om structureel meer preventieve maatregelen te nemen. In de begroting is voor 2026 een bedrag van €250.000 en voor 2027 een bedrag van € 200.000 opgenomen.

M5 IHP
In deze motie is het college verzocht te komen tot een actualisatie van de financiële ramingen van het IHP en te onderzoeken in hoeverre (gedeeltelijke) uitvoering van het IHP mogelijk is en deze betrekken bij de opstelling en behandeling van de programmabegroting 2026-2029. De raad heeft uitgesproken prioriteit te geven aan de realisatie van het IHP boven andere getemporiseerde grote projecten. In deze begroting stellen wij voor een bestemmingsreserve IHP Onderwijs te vormen en een bedrag van € 18.332.302 toe te voegen vanuit de Algemene reserve.

M8 Steunfonds voor lokale evenementen
In deze motie is het college verzocht gemeentelijke expertise in te zetten om initiatiefnemers van kleinschalige evenementen actief te helpen bij het inschatten van de noodzaak van natuuronderzoeken (zoals een AERIUS-berekening en flora en faunaonderzoek) en de uitvoering hiervan waar mogelijk te vergemakkelijken. Daarnaast wordt het college verzocht een ondersteuningsfonds van € 10.000 in te stellen. In de begroting stellen wij voor een bedrag van € 20.000 op te nemen voor de jaren 2026 en 2027.

Ad 1.b Investeringskredieten
In Bijlage 4 Investeringen van de begroting is een overzicht van investeringskredieten opgenomen. Bij dit overzicht is een toelichting opgenomen. Met het vaststellen van de begroting stelt de raad ook de kredieten voor het jaar 2026 beschikbaar. De kredieten voor de jaren daarna zijn indicatief en bedoeld om een goed beeld te geven van de meerjarige ontwikkeling van de lasten in onze begroting. De kredieten voor de jaren na 2026 worden door de raad nu nog niet beschikbaar gesteld.

Ad 1.c Onttrekking (surplus) algemene reserve
Met ingang van 2024 kan het surplus uit de algemene reserve onder voorwaarden worden ingezet. Het surplus in de algemene reserve is het verschil tussen de omvang van de algemene reserve en de inschatting van het benodigde weerstandsvermogen. Van het surplus mag 10% worden ingezet als structureel dekkingsmiddel indien de solvabiliteit hoger dan 20% is. Aan deze voorwaarde wordt voldaan, zodat van de beschikbare €1.893.370 een bedrag van € 1.345.000 wordt ingezet in 2026. Vanuit het surplus is in 2026 nog ruim €500.000 beschikbaar voor incidentele intensiveringen.

Bepaling surplus algemene reserve	
Saldo voor begroting 2026	40.491.000
Vorming bestemmingsreserve kapitaallasten IHP	-18.332.300
Saldo na verwerking voorstellen begroting 2026	22.158.700
Benodigde weerstandscapaciteit (begroting 2026)	3.225.000
Indicatie surplus algemene reserve	18.933.700
Beschikbaar als structureel dekkingsmiddel (10%)	1.893.370

Ad 2. De bestemmingsreserve IHP Onderwijs te vormen en daaraan € 18.332.302 toe te voegen vanuit de Algemene reserve
Wij willen prioriteit geven aan de (gedeeltelijke) realisatie van het IHP. Door ondersteuning van de motie van de raad bij de behandeling van de Kaderbrief 2026 wordt deze bestemmingsreserve IHP Onderwijs gevormd.

Ad 3. De lijst met grote projecten vast te stellen
Jaarlijks bij de programmabegroting stelt de raad de lijst met grote projecten vast. In deze lijst wordt bepaald welke projecten worden opgenomen of juist worden verwijderd van deze lijst.

---

betrokkenenparagraaf:
In algemene zin worden met de vaststelling van de begroting 2026 de voorwaarden gecreëerd om de voorzieningen voor de inwoners, bedrijven en instellingen in onze gemeente in stand te houden.

---

advisering externe adviesorganen/belangenorganisaties:
n.v.t.

---

scenario's (indien gewenst/mogelijk):
n.v.t.

Financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's
Het financiële perspectief van de (concept) begroting ziet er als volgt uit:

x € 1.000				
	2026	2027	2028	2029
Stand 1e prognose 2025	-3.548	-4.219	-4.549	-4.549
Wijzigingen Begroting 2026	3.548	1.944	1.165	1.253
Begrotingssaldo 2026-2029	**0**	**-2.275**	**-3.384**	**-3.296**
Waarvan incidenteel	0	31	114	109
Waarvan structureel	0	-2.306	-3.498	-3.405

De jaarschijf 2026 is met de inzet van het surplus van de algemene reserve sluitend. Deze onttrekking van de algemene reserve dient ter dekking van het structurele tekort van € 720.000 en een incidenteel nadelig saldo van € 625.000. Voor intensiveringen met een incidenteel karakter is vanuit het surplus in 2026 nog maximaal €550.370 beschikbaar. Het begrotingssaldo loopt bij ongewijzigde omstandigheden vanaf het jaar 2027 met een bedrag van ca. € 2,7 miljoen (negatief) op tot ca. € 3,3 miljoen (negatief) in het jaar 2029. In het voorjaar van 2026 zullen scenario's worden uitgewerkt om tot een sluitende begroting voor het jaar 2027 te komen.

overige risico's:
n.v.t.

aspecten duurzaamheid:
Ambities, strategische doelen en activiteiten met betrekking tot duurzaamheid staan vermeld in beleidsveld 3.3 Duurzaamheid en milieu van de Programmabegroting 2026-2029.

vervolgprocedure en planning:
De bestuurlijke planning ziet er als volgt uit:

- 30 september 2025 vaststelling conceptbegroting in B&W
  12.00 uur begroting online op beleidsportaal Pepperflow
  12.00 uur begroting + persbericht online in iBabs
  12.30 uur versturen persbericht
  14.00 uur bericht op intranet namens AD (ipv interne mail)
  16:00-17:00 uur toelichting aan de pers.
- 8 oktober 2025 financiële raadscommissie
- 15 oktober 2025 Begrotingscarrousel (technische vragenronde)
- 16 oktober 2025 Behandeling algemene raadscommissie
- 4 november 2025 1e behandeling raad
- 6 november 2025 Besluitvorming raad

relatie met andere besluitvorming/andere projecten:
n.v.t.

integriteitstoets:
n.v.t.

overige opmerkingen:
n.v.t.